

SKLEP SVETA (SZVP) 2018/1789**z dne 19. novembra 2018****v podporo boju proti nedovoljeni trgovini z osebnim in lahkim orožjem ter širjenju takega orožja v državah članicah Arabske lige**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 28(1) in člena 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 16. decembra 2005 sprejel in leta 2018 naknadno revidiral strategijo EU za boj proti nedovoljenemu kopičenju osebnega in lahkega orožja in pripadajočega streliva ter trgovini z njim (v nadaljnjem besedilu: strategija EU SALW), v kateri je določil smernice za ukrepanje Unije v zvezi z osebnim in lahkim orožjem (SALW). V strategiji EU SALW je bilo navedeno, da bo Unija prednostno podpirala regionalne pobude za boj proti nedovoljenemu SALW in pripadajočemu strelivu z zagotavljanjem finančne in tehnične podpore za regionalne in nacionalne organizacije, ki izvajajo ustrezne regionalne instrumente.
- (2) Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) sta 13. junija 2018 Evropskemu parlamentu in Svetu predstavila skupno sporočilo o elementih za strategijo EU zoper nedovoljeno strelno orožje ter osebno in lahko orožje in pripadajoče strelivo z naslovom „Zaščita orožja, varnost za državljane“.
- (3) V agendi Združenih narodov (ZN) za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejeti 25. septembra 2015, je bilo poudarjeno, da trajnostnega razvoja ni mogoče doseči brez miru in varnosti ter da je pretok nedovoljenega orožja eden od dejavnikov, ki povzročajo nasilje, negotovost in nepravilnost.
- (4) Generalni sekretar ZN v agendi za razorožitev z naslovom „Varovanje naše skupne prihodnosti“, predstavljeni 24. maja 2018, poziva k vključujočemu, celostnemu in participativnemu pristopu k nadzoru nad osebnim orožjem na državni ravni in, v nekaterih okoliščinah, na podregionalni ravni.
- (5) Na tretji konferenci ZN za pregled napredka pri izvajanju Akcijskega programa za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje vseh oblik nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem (v nadaljnjem besedilu: akcijski program), ki je potekala junija 2018, so se države članice ZN zavezale, da bodo na vseh ravneh po potrebi okrepile partnerstvo in sodelovanje pri preprečevanju in zatiranju nedovoljene trgovine s SALW, zlasti kar zadeva nadzor na mejah, upravljanje in varnost zalog, uničenje in odstranjevanje, označevanje, vodenje evidenc in sledenje ter nedovoljeno posredovanje. Poleg tega so se zavezale, da bodo okrepile sodelovanje z ustreznimi podregionalnimi in regionalnimi organizacijami pri krepitvi izvajanju akcijskega programa in uporabi mednarodnega instrumenta za sledenje.
- (6) Arabska liga je regionalna organizacija, ki združuje vse arabske države, njen namen pa je spodbujati in krepiti sodelovanje med svojimi članicami.
- (7) Unija in Arabska liga sta leta 2016 začeli strateški dialog EU-Arabska liga in ustanovili več delovnih skupin.
- (8) Delovna skupina za orožje za množično uničevanje in nadzor nad orožjem v okviru strateškega dialoga je opredelila prednostna področja za morebitno konkretno sodelovanje –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Da bi podprla države članice Arabske lige pri njihovem nacionalnem izvajanju akcijskega programa ZN ter mednarodnega instrumenta za sledenje, si bo Unija prizadevala doseči naslednje cilje:

- trajnostno vzpostaviti nacionalne zmogljivosti držav članic Arabske lige za boj proti nedovoljenemu širjenju SALW, boj proti terorizmu ter okrepitev varnosti v pokonfliktih razmerah pri tem pa v celoti spoštovanju mednarodne standarde na področju človekovih pravic,
- trajnostno vzpostaviti regionalne zmogljivosti Arabske lige za obravnavanje istih izzivov,

- okrepiti nacionalni nadzor držav članic Arabske lige nad SALW v ključnih fazah njihovega življenjskega cikla,
 - izboljšati izmenjavo najboljših praks in pridobljenih izkušenj.
2. Za doseg ciljev iz odstavka 1 Unija s tem sklepom podpira ukrepe na naslednjih področjih:
- nadzor nad mednarodnim prenosom SALW (boj proti pretoku nedovoljenega orožja),
 - identifikacija in prekinitev virov nedovoljenega osebnega orožja (vzpostavitev zmogljivosti organov kazenskega pregona),
 - drugi ukrepi v zvezi z nadzorom nad osebnim orožjem, vključno z upravljanjem zalog, nadzorom nad zadevnimi dobavami in varnostjo,
 - razorožitev, demobilizacija in reintegracija,
 - zagotavljanje informacij v zvezi z nedovoljenim SALW ter okrepljen nadzor nad SALW.
3. Podroben opis projekta iz odstavkov 1 in 2 je v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik.
2. Za tehnično izvedbo projekta iz člena 1 s pomočjo Mednarodne organizacije kriminalistične policije (v nadaljnjem besedilu: Interpol) in Svetovne carinske organizacije (WCO) ter v tesnem sodelovanju s sekretariatom Arabske lige skrbi center Small Arms Survey (SAS), ki ga predstavlja Univerzitetni inštitut za mednarodne in razvojne študije.
3. SAS, ki mu pomagata Interpol in WCO, opravlja svoje naloge pod pristojnostjo visokega predstavnika. V ta namen visoki predstavnik sklene potrebne dogovore s SAS.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje projekta iz člena 1, ki ga financira Unija, je 2 858 550 EUR.
2. Odhodki, ki se financirajo iz referenčnega zneska, določenega v odstavku 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki se uporabljajo za proračun Unije.
3. Komisija nadzira pravilno upravljanje odhodkov iz odstavka 2. V ta namen s SAS sklene ustrezen sporazum. V sporazumu se določi, da mora SAS zagotoviti prepoznavnost prispevka Unije v skladu z njegovo višino.
4. Komisija si prizadeva, da bi sporazum iz odstavka 3 sklenila čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. Svet obvesti o kakršnih koli težavah pri tem postopku in tudi o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. Visoki predstavnik o izvajanju tega sklepa poroča Svetu na podlagi rednih četrtletnih poročil, ki jih pripravi SAS. Ta poročila so podlaga za ocenjevanje, ki ga opravi Svet.
2. Komisija poroča o finančnih vidikih projekta iz člena 1.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 24 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 3(3). Vendar pa preneha veljati šest mesecev po datumu začetka veljavnosti, če sporazum v tem času ni sklenjen.

V Bruslju, 19. novembra 2018

Za Svet
Predsednica
F. MOGHERINI

PRILOGA

Boj proti nedovoljeni trgovini z osebnim in lahkim orožjem ter širjenju takega orožja v državah članicah Arabske lige (2018–2020)

1. Ozadje in utemeljitev podpore SZVP

Ta projekt se bo opiral na prejšnje dejavnosti Arabske lige in Unije, da bi državam članicam Arabske lige pomagali v boju proti nedovoljeni trgovini z osebnim in lahkim orožjem (SALW) ter širjenju takega orožja v arabski regiji. Izkoreninjenje nedovoljene trgovine z osebnim orožjem v arabski regiji je ključno za zmanjšanje vseh oblik nasilja in spodbujanje trajnostnega razvoja in blaginje v skladu s cilji Združenih narodov (ZN) za trajnostni razvoj v arabski regiji in sosednjih regijah, vključno v Evropi.

Natančneje je projekt namenjen krepitevi zmogljivosti držav članic Arabske lige za izvajanje Akcijskega programa ZN za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje vseh oblik nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem (v nadaljnjem besedilu: akcijski program) in mednarodnega instrumenta za sledenje v skladu s prednostnimi nalogami in potrebami, ki so jih opredelile članice Arabske lige. Normativni okvir za projekt zajema tudi agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilj 16.4. Odvisno od preferenc države članice Arabske lige, ki je gostiteljica, se lahko kot referenčni točki pri prizadevanjih za krepitev zmogljivosti v okviru projekta (nadzor nad izvozom/uvozom, preprečevanje preusmerjanja itd.) uporabita tudi Protokol ZN o strelnem orožju in Pogodba ZN o trgovini z orožjem.

2. Cilji projekta in njegova dolgoročna vzdržnost

Osnovni cilj projekta je trajnostno okrepiti zmogljivost držav članic Arabske lige za izvajanje akcijskega programa in mednarodnega instrumenta za sledenje, vključno za namene boja proti nedovoljenemu osebnemu orožju in terorizmu, v skladu s prednostnimi nalogami in potrebami, ki so jih opredelile članice Arabske lige. Da bi ta cilj dosegli, so glavni cilji projekta:

- (a) trajnostno vzpostaviti nacionalne zmogljivosti držav članic Arabske lige za boj proti nedovoljenemu širjenju SALW, boj proti terorizmu ter okrepitev varnosti v pokonfliktnih razmerah;
- (b) trajnostno vzpostaviti regionalne zmogljivosti Arabske lige za obravnavanje istih izzivov;
- (c) okrepiti nacionalni nadzor držav članic Arabske lige nad SALW v ključnih fazah njihovega življenjskega cikla;
- (d) izboljšati izmenjavo najboljših praks in pridobljenih izkušenj.

V posvetovanjih z državami članicami Arabske lige se je pokazalo, da si želijo pomoči in podpore na specifičnih področjih predvsem z vzpostavitvijo nacionalne zmogljivosti za boj proti pretoku nedovoljenega orožja (za več podrobnosti glej oddelek 3). Vsi sestavni deli projekta, vključno s tistimi, ki zadevajo oceno potreb in oceno po izvedbi, so dejansko oblikovani za zagotavljanje, da projekt daje trajnostno zmogljivost predvidenim upravičencem, in sicer vladnim institucijam in uradnikom držav članic Arabske lige, pa tudi sekretariatu Arabske lige (oddelek za nadzor nad orožjem in razorožitve).

3. Opis ukrepa

Projekt Unije za boj proti nedovoljeni trgovini s SALW ter širjenju takega orožja v državah članicah Arabske lige (2018–2020) je oblikovan kot odziv na potrebe, ki so jih države članice Arabske lige izrazile na naslednjih prednostnih področjih:

Področje 1:

nadzor nad mednarodnim prenosom SALW (boj proti pretoku nedovoljenega orožja)

1.1 Izdaja dovoljenj za izvoz/uvoz/tranzit in nadzor (ocena tveganja itd.)

1.2 Preprečevanje preusmerjanja SALW nepooblaščenim prejemnikom

1.3 Odkrivanje SALW ter njegovih delov med pregledom prevažanega blaga in tovara (metode, tehnike in oprema za pregled itd.)

Področje 2:

identifikacija in prekinitev virov nedovoljenega osebne orožja (vzpostavitev zmogljivosti organov kazenskega pregona)

- 2.1 Nadzor nad kopenskimi, zračnimi in morskimi mejami, vključno s prenosom tehnologije
- 2.2 Označevanje, vodenje evidenc in sledenje
- 2.3 Dodatne tehnike in metode za preiskave in preglede orožja (uporaba balističnih informacij, identifikacija/prekinitev tihotapskih poti in metod itd.)

Področje 3:

drugi ukrepi za nadzor nad osebnim orožjem

- 3.1 Upravljanje in varnost zalog

Področje 4:

razorožitev, demobilizacija in reintegracija

- 4.1 Izmenjava strokovnega znanja, najboljših praks in pridobljenih izkušenj na področju razorožitve, demobilizacije in reintegracije
- 4.2 Pomoč pri pripravi nacionalnih programov za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo
- 4.3 Druge oblike pomoči državam članicam Arabske lige v pokonfliktni fazi

Za to področje, ki ga je sicer zahtevalo nekaj držav članic Arabske lige, je bilo na splošno manj zanimanja kot za druga področja, navedena v tem oddelku. Zato projekt ni osredotočen nanj.

Področje 5:

zagotavljanje relevantnih informacij o nedovoljenem SALW ter okrepljen nadzor nad njim:

- 5.1 Ocena zakonov in predpisov držav članic Arabske lige; svetovanje o morebitnih spremembah in revizijah
- 5.2 Prevod relevantnih raziskav, objavljenih študij in drugih dokumentov v arabski jezik

V odziv na te potrebe bo projekt vključeval naslednje elemente:

1. regionalno usklajevanje: pripravljalni sestanek v Kairu
2. podregionalno usklajevanje: podregionalne delavnice
3. ocenjevalne misije
4. usposabljanje v državi
5. zakonodajno pomoč
6. zagotavljanje informacij v arabskem jeziku
7. regionalno usklajevanje: zaključni sestanek v Kairu
8. spremljanje in ocenjevanje projekta (vključno s finančno revizijo)

- 3.1 Regionalno usklajevanje: pripravljalni sestanek v Kairu

3.1.1 Cilj: izboljšati ozaveščenost o projektu, vzpostaviti stike z državami članicami Arabske lige in začeti opredeljevati specifične potrebe držav (začetna ocena potreb) (prednostna področja 1 do 5).

3.1.2 Dejavnosti: enotedenski pripravljalni sestanek v Kairu, ki zajema vse vidike projekta (prednostna področja 1 do 5), namenjen visokim uradnikom držav članic Arabske lige in osebju Arabske lige, pristojnemu za vprašanja, povezana s projektom.

3.1.3 Rezultati dejavnosti: vzpostavitev stikov z državami članicami Arabske lige; opredelitev specifičnih potreb držav; priprava zbirnega poročila o sestanku.

- 3.2 Podregionalno usklajevanje: podregionalne delavnice
- 3.2.1 Cilj: omogočiti državam članicam Arabske lige, da na podregionalni ravni delijo izkušnje in dobre prakse ter opredelijo prednostne naloge pri izvajanju na področjih, povezanih s projektom (prednostna področja 1 do 4).
- 3.2.2 Dejavnosti: enotedenske delavnice, organizirane približno na sredini projekta v treh različnih podregijah (okvirno: Magreb, arabski Sahel in vzhodna Afrika; Mašrek; Arabski polotok in Irak) (skupno tri tedne). Države članice Arabske lige za sodelovanje na posamezni delavnici, bi bile določene na pripravljalnem sestanku v Kairu (točka 3.1) ali kmalu zatem.
- 3.2.3 Rezultati dejavnosti: izmenjava izkušenj in dobrih praks na področjih, povezanih s projektom; opredelitev prednostnih nalog pri izvajanju; priprava zbirnega poročila o delavnici.
- 3.3 Ocenjevalne misije
- 3.3.1 Cilj: določiti specifične potrebe držav in pripraviti nadaljnje usposabljanje in pomoč v državi (prednostna področja 1 do 5).
- 3.3.2 Dejavnosti: terenski obiski v državah članicah Arabske lige, ki so zaprosile za pomoč.
- 3.3.3 Rezultati dejavnosti: zaključek ocenjevalnih misij; priprava kratkega poročila o vsaki misiji, naslovljenega zaupno na državo članico Arabske lige, ki je gostiteljica, in namenjenega opredelitvi njenih specifičnih potreb (opredelitev obstoječih politik in ukrepov, normativne in druge vrzeli ter ovire pri njihovem odpravljanju).
- 3.4 Usposabljanje v državi
- 3.4.1 Cilj: vzpostavitev trajnostne zmogljivosti za nadzor nad osebnim orožjem v državah članicah Arabske lige, ki so gostiteljice, glede na interes in potrebe teh držav (prednostna področja 1 do 4).
- 3.4.2 Dejavnosti:
- tečaji usposabljanja v državi za države članice Arabske lige, ki zaprosijo za pomoč. Tečaje usposabljanja bi bilo mogoče pripraviti za vseh 22 držav članic Arabske lige (po en teden za posamezno državo) ali manjše število držav članic Arabske lige (več obiskov v teh državah, npr. dvotedensko usposabljanje za 11 držav članic Arabske lige).
- Vsak enotedenski tečaj usposabljanja bo vključeval: (a) uvodni dan, na katerem bodo visoki vladni uradniki seznanjeni z vsemi vidiki projekta, ki so zanimivi/relevantni za državo članico Arabske lige; (b) dvodnevno usposabljanje za neposredne vodje projekta (projektne strokovnjake, ki vzporedno delujejo na problematičnih področjih, ki so zanimiva/relevantna za državo članico Arabske lige); (c) dvodnevno praktično usposabljanje za terensko osebje (projektne strokovnjake, ki vzporedno delujejo na problematičnih področjih, ki so zanimiva/relevantna za državo članico Arabske lige).
- V primeru več obiskov bi v okviru projekta poskušali povečati nacionalno odgovornost, tako da bi razširili usposabljanje, izvedeno med prvim obiskom, in povečali njegovo intenzivnost, zlasti na področjih, ki jih je država članica Arabske lige, ki je gostiteljica, opredelila kot najbolj prednostna.
- 3.4.3 Rezultati dejavnosti: ocena učinka tečajev usposabljanja, da bi ugotovili, v kolikšni meri so bili doseženi cilji posameznega projekta v zvezi z vzpostavitvijo zmogljivosti.
- 3.5 Zakonodajna pomoč
- 3.5.1 Cilj: oceniti zakonodajo v zvezi z osebnim orožjem v državah članicah Arabske lige, ki zaprosijo za takšno pomoč; opredelitev morebitnih zakonodajnih sprememb in revizij (prednostna področja 1 do 4).
- 3.5.2 Dejavnosti: teoretične raziskave in vzpostavitev zveze z državo članico Arabske lige, ki je zaprosila za pomoč; terenski obisk (en teden); ter poročilo in vzpostavitev zveze z državo članico Arabske lige, ki je zaprosila za pomoč.
- 3.5.3 Rezultati dejavnosti: priprava kratkega poročila, naslovljenega zaupno na državo članico Arabske lige, ki je gostiteljica, v katerem so opredeljene morebitne zakonodajne spremembe in revizije.

- 3.6 Zagotavljanje informacij v arabskem jeziku
- 3.6.1 Cilj: izpolniti potrebe držav članic Arabske lige po neodvisnih in zanesljivih informacijah o osebno orožju in oboroženem nasilju v arabskem jeziku (prednostno področje 5).
- 3.6.2 Dejavnosti: prevod ključnih publikacij in dokumentov v arabski jezik (objavljena poročila, smernice o najboljših praksah itd.). Primeri bi lahko vključevali priročnik SAS o postopku ZN za osebno orožje ter pripadajočo matriko za fizično zaščito in upravljanje zalog orožja.
- 3.6.3 Rezultati dejavnosti: konkretni rezultati bi vključevali prevode pomembnih knjig, poročil in informativnih dokumentov ter pripravo poddaj in objav na blogih v arabskem jeziku. Posledica te dejavnosti bi bila, da bi bilo v arabskem jeziku na voljo bistveno več neodvisnih in zanesljivih informacij o osebno orožju in oboroženem nasilju.
- 3.7 Regionalno usklajevanje: zaključni sestanek v Kairu
- 3.7.1 Cilj: ocena projekta in načrt prihodnjega sodelovanja (prednostna področja 1 do 5).
- 3.7.2 Dejavnosti: dvodnevni sestanek v Kairu ob zaključku projekta, namenjen visokim uradnikom držav članic Arabske lige in osebju Arabske lige, odgovornemu za vprašanja, povezana s projektom.
- 3.7.3 Rezultati dejavnosti: razprava in ocena projekta; priprava načrtov za prihodnje sodelovanje pri nadzoru nad osebnim orožjem; priprava zbirnega poročila o sestanku.
- 3.8 Spremljanje in ocenjevanje projekta
- 3.8.1 Cilj: zagotoviti, da so bili vsebinski cilji projekta izpolnjeni, projektni izdatki pa v skladu z dogovorjenim proračunom.
- 3.8.2 Dejavnosti: da bi izmerili učinek različnih sestavnih delov projekta, bo projekt vključeval notranji in zunanji mehanizem za spremljanje. Notranji mehanizem za spremljanje bo vodil notranji specialist za upravljanje na podlagi rezultatov, ki mu bo pri tem pomagalo projektno osebje. Zunanje ocenjevanje bo vključevalo zaposlitev zunanje skupine za ocenjevanje, ki se bo udeležila dvodnevnega sestanka v Kairu ob zaključku projekta, izbrala sodelujoče države članice Arabske lige (največ osem) in sedež glavnih izvajalcev projekta – Small Arms Survey, Mednarodne organizacije kriminalistične policije in Svetovne carinske organizacije. Projekt bo vključeval tudi finančno revizijo v skladu z zahtevami Unije.
- 3.8.3 Rezultati dejavnosti: zaključena ocena učinkov projekta; zaključena finančna revizija.
4. Izvajalske agencije in partnerstva

Vodilna izvajalska agencija bo raziskovalni center Small Arms Survey (SAS) z Univerzitetnega inštituta za mednarodne in razvojne študije v Ženevi v Švici. Pri izvajanju projekta se bo SAS opiral zlasti na prispevke Mednarodne organizacije kriminalistične policije (v nadaljnjem besedilu: Interpol) in Svetovne carinske organizacije (WCO). Interpol bo odgovoren predvsem za prednostni področji 2.2 in 2.3 (vzpostavitev zmogljivosti organov kazenskega pregona), WCO pa za prednostni področji 1 in 2.1 (nadzor nad mednarodnim prenosom, vključno z nadzorom meja).

SAS se bo po potrebi dogovoril za podizvajanje z drugimi organizacijami, ki bodo pomagale pri drugih sestavnih delih projekta (morebiti vključno s sestavnim delom o upravljanju in varnostjo zalog). Odvisno od potreb in preferenc sodelujočih držav članic Arabske lige bi lahko k izvajanju projekta prispevale tudi druge organizacije, vključno z organizacijami civilne družbe, in nekaterimi specializiranimi agencijami Arabske lige.

Izvajalske agencije bodo tudi skrbele za usklajevanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami, delujočimi v državah članicah Arabske lige, ter morebitnimi programi Unije, ki se izvajajo na navedem območju, da bi zagotovile, da vse dejavnosti, ki se izvajajo v okviru projekta, dopolnjujejo in razvijajo obstoječe pobude.

Poleg tega bodo SAS in njegovi partnerji pri izvajanju sprejeli ustrezne ukrepe za zagotovitev prepoznavnosti projekta v skladu s smernicami Unije.

5. Trajanje

Projekt bo predvidoma trajal 24 mesecev. Podaljšanje projekta po prvotnem dveletnem obdobju, ki bi bilo odvisno od interesa držav članic Arabske lige in razpoložljivih finančnih sredstev, bi omogočilo, da bi se prizadevanja za krepitev zmogljivosti iz začetne faze projekta nadaljevala in povečevala. Na primer, usposabljanje, zagotovljeno določeni državi članici Arabske lige v začetni fazi, bi bilo mogoče ponoviti, razširiti in testirati z vključitvijo širšega razpona osebja, s čimer bi zagotovili vzdržnost. Državam članicam Arabske lige, ki jim ni bilo zagotovljeno vse usposabljanje ali zakonodajna pomoč, za katero so zaprosile v prvi fazi projekta, bi to lahko zagotovili v drugi fazi. Države članice Arabske lige, ki so opredelile nove potrebe ali prednostne naloge pri nadzoru nad orožjem, na primer na podlagi zmogljivosti, pridobljenih v prvi fazi projekta, bi lahko pomoč na teh področjih dobile v drugi fazi.
